

СТАНОВИЩЕ
от проф. д-р Марин Дончев Добрев
Факултет по изобразително изкуство при
Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий”
относно
дисертационен труд на тема

ТВОРЧЕСКИЯТ ПЪТ НА БОРИС ЕЛИСЕЕВ

на докторант **Галина Здравкова Декова**
дисертация за присъждане на образователната и научна
степен „доктор” по научна специалност 05.08.04 „Изкуствознание”

Научен ръководител – проф. д-р Красимира Коева

I. Данни за дисертацията и автореферата:

Научноизследователският труд на Галина Декова е представен в две части: научна разработка от 149 страници текст и албум от 135 страници, в който са поместени репродукции на произведения, проекти и фотоснимки, илюстриращи изследването. Към него е представен автореферат от 33 страници.

Дисертационният труд е композиран както следва: - въведение, три глави, заключение, биографични данни и справка за използваната литература

Във **Въведение** авторката в резюме набелязва някои от основните задачи, които си поставя в изследването - от разширяване на биографичните данни за Борис Елисеев през мястото му в българското изкуство между двете световни войни, изложбата му през 1977г., публикациите за нея тогава и през следващите десетилетия; темата за отварянето на българската култура през 30-те години на 20 век към европейските художествени процеси.

Първата глава на дисертацията **Борис Елисеев през 1920 - те години – ранен период** е посветена на : юношеството и първите стъпки в изкуството, на приятелството с Асен Василиев, на уроците от Владимир Димитров Майстора и Кирил Цонев, на годините в Художествената академия, на учителството му в Кюстендил и Трън; на пристрастието към портрета, градския пейзаж и индустриалните сюжети; на търсенето на собствена образна изразителност В тази част от дисертацията Галина Декова разкрива успешно изследователските си качества и уменията да извежда многообразието на даденостите и условностите, оформящи художника.

Във втора глава **1930-те години – зрял период в творчеството на Борис Елисеев** докторантката прави характеристика на художествените процеси в страната и европейския модернизъм, на Дружеството на Новите художници и

културната политика в България, на годините /1935-1936/, с които Борис Елисеев свързва творческото си развитие с Художествената академия във Варшава, връзката му с Новите художници и самостоятелното му представяне на Третата пролетна изложба на Дружеството през 1937 година и анализ на творбите, които носят спецификата на идейно-пластичните му търсения през това десетилетие. На фона на коментирания в първата част художествени явления в страната и чужбина, които имат отношение към оформяне възгледа на Елисеев за неговото творчество, втората част би могла да бъде по-богата откъм изследване на живописиста му през този период.

В трета глава **Борис Елисеев в САЩ /1938-1978/** докторантката започва с причините за промяна в идеите му за творческа дейност, преминава през изложбите, които организира на българските си колеги в Ню Йорк и Чикаго /1938г./ и насочва основно вниманието си към дизайнерското студио Elisee, което младият български художник открива в Ню Йорк. Тази част от изследването дава богат материал за анализи както за предизвикателствата, които Борис Елисеев поема, така и за множеството измерения на авангарда, сред които той търси своята нова вселена. В тази глава авторката разкрива възможностите си, на базата на ограничени сведения да търси и намира достойнствата на новите художествени пристрастия на Елисеев в контекста на редица от най-новите световни художествени явления.

В **Заключение**, както пише авторката, „изследването събира изворите за живота и творчеството на българския художник Борис Елисеев и създава най-обща рамка, в която личността му да бъде подложена на съвременна преценка”. Това тя успява да изведе в настоящото си научно изследване, правейки и уговорката, че все още остават много празнини.

В **Биографични данни** докторантката, в рамките на три страници, е събрала и лаконично представила в дати живота и творческата съдба на Борис Елисеев.

В **Библиографска справка** са представени 174 източника на български и чужди езици /сборници, монографии, каталози, студии, справочници, рецензии и др/. Цитиранията и поясненията в текстовата част на изследването са коректно изведени.

Албумът съдържа богат илюстративен материал, сред който са намерили място както популярни, така и малко познати творби и фотодокументи. Включените в него 79 репродукции на живописни творби, 23 рисунки и акварели, редица проекти от Studio Elisee, документални снимки на автора, семейството, приятелите, копия от рецензии в чужбина и др. са показателни за събирателската работа на докторантката и го правят същинска част от дисертационния труд.

Авторефератът на докторант Галина Декова се състои от следните части : „Научна значимост и новост” – маркираща основните проблеми и приноса на изследването; следват три кратки пояснителни текста за цели и задачи на дисертационния труд, методология, структура и обем на изследването; резюме

на трите основни глави от изложението и заключението; резюме на получените резултати. Авторефератът отговаря вярно на текстовете в дисертацията.

Становище:

Предлагам на научното жури да присъди на Галина Здравкова Декова образователната и научната степен „доктор” по научна специалност 05.08.04 „Изкуствознание”.

9 ноември 2015г

проф. д-р Марин Добрев